

# YER KABUĞU VE DÜNYAMIZIN HAREKETLERİ

## KAYAÇLAR

- \* Yer kabuğu, Dünya'nın en dış katmanıdır. Bütün canlılar yer kabuğunda yaşar.
- \* Yer kabuğunda dağ, tepe, ova, yayla vadi gibi yeryüzü şekilleri bulunur.
- \* Okyanus, deniz ve göllerin tabanları da yer kabuğudur.
- \* Yer kabuğu okyanus ve deniz tabanlarında ince, dağlık bölgelerde ise daha kalındır.
- \* Yer kabuğu farklı büyüklükteki kayalardan oluşur.
- \* Farklı renkte, parlaklıkta ve sertlikte kayalar bulunur. Kayalardaki farklılıkların sebebi yapısında bulunan minerallerdir.
- \* Kireç taşı, mermer, granit, kum taşı, çakıl, tebeşir ve kil ülkemizdeki önemli kayalardandır.
- \* Kayalar rüzgar, sıcaklık farkı, yağmur gibi etkenlerle çatlar, parçalanır ve ufalanır.



## MADENLER

- Yer kabuğunun farklı bölgelerinde çeşitli etkenlerle oluşmuş ekonomik değeri yüksek olan kayalara **maden** denir.
- Ülkemizde bulunan bazı madenler:

|         |          |              |         |          |
|---------|----------|--------------|---------|----------|
| • Altın | • Bor    | • Linyit     | • Bakır | • Demir  |
| • Gümüş | • Mermer | • Taş kömürü | • Cıva  | • Petrol |

Ham madde olarak çıkarılan madenler fabrikalarda işlenerek günlük hayatta kullanılabilir hale getirilir.

@hatem.sefika\_ogrtmn

→ Madenlerin kullanım alanları:

**Altın:** Kuyumculukta ve ss eşyası olarak kullanılır.

**Gm:** Mücevher, ss eşyası, ayna ve di dolgusunda kullanılır.

**Bor:** İlaç ve gübre yapımında, cam sanayinde ve havacılıkta kullanılır.

**Mermer:** Heykel, ss eşyası, inşaat ve mezar taında kullanılır.

**Linyit:** Sanayide ve elektrik enerjisinde kullanılır.

**Ta kömürü:** Isınmada, fabrikalarda ve elektrik üretiminde kullanılır.

**Bakır:** Mutfak eyalarında ve elektrik tellerinde kullanılır.

**Civa:** İlaç ve boya sanayisinde, termometre yapımında kullanılır.

**Demir:** İnşaat, köprü ve yollar, otomotiv, araç-gereçlerde kullanılır.

## FOSİLLER

\* Geçmişte yaamı hayvan ve bitkilere ait iz veya kalıntılara **fosil** denir.

\* Fosillere genellikle kayalarla rastlanır. Fakat buzullarda, bitki reçinelerinde ve okyanus diplerinde de fosillere rastlanmıştır.

\* Fosillerin oluşabilmesi için canlı kalıntılarının havayla teması kesilmelidir.

\* Fosilleri inceleyen bilim dalına **paleontoloji** denir. Fosillerle ilgili çalışma yapan bilim insanlarına **paleontolog** denir.

\* Fosillerin oluşumu binlerce yıl sürebilir. Fosiller incelenerek o canlı hakkında birçok bilgiye ulaşılabilir.

